

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. a)

Limba și literatura română

Varianța 5

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește, cu atenție, textul de mai jos.

La gara din Napoli zgomotul era amețitor. Conducători, hamali, birjari și public, toți țipau. [...]

Intrând în oraș, zgomotul creștea din ce în ce, iar în cele din urmă am intrat în strada Molo, care se urcă spre castelul St. Elmo, spre palatul municipal și spre cel regal. Aici e zi și noapte ca la Moșii din București*. Pe o bucată de loc, cât ține de la Piața Teatrului din București până la „Bulevard”, sunt vreo șapte teatre, iar la dreapta se deschid două din cele mai populate străzi ale orașului. Și trebuie să știi că precupețul* napolitan nu strigă, ci țipă ca și când i-ar fi scoțând cineva una câte una măselele din gură. [...]

După ce s-a întunecat, o iluminatie bogată dă întregii scene o înfățișare de tot înspăimântătoare. Mai ales în strada cu precupeții e parcă s-a aprins orașul. Afară de felinarele municipale, fieștecăre precupeț, fieștecăre prăvălie, fieștecăre neguțător ambulant are de la patru până la douăsprezece felinare cu lumină gălbuie de untdelemn, căci altfel n-ar putea să-și vadă, să-și arate și, mai ales, să-și păzească marfa. Casele au câte cinci-șase etaje, iar pe sus sunt *trattorie**, *alberghi** și prăvălii care, de asemenea, sunt iluminate, ca să li se vadă firma de jos. [...] Prin balcoane, sunt apoi oameni și o mulțime de flori, iar între balcoane și adeseori chiar peste uliță sunt întinse sfori, pe care napoletancele-și usucă rufe. Deasupra celor mai multe dintre case sunt, în sfârșit, grădini, care, de asemenea, au iluminatia lor.

Îți închipuiește acum această iluminatie, verdeața de prin balcoane și de pe case, trențăria întinsă pe sforile dintre balcoane, înghesuiala din stradă, strigătele și felinarele ce se mută mereu de la un loc la altul, și le închipuiește numai pe aceste și vei înțelege că cele dintâi seri n-am îndrăznit să ies, ci am stat în balcon, de unde aveam vedere atât asupra acestei băjbâieli, cât și asupra golfului plin de corăbii. Iar ceea ce vezi aici se petrece în două treimi din Napoli. Pe malul Santa Lucia, unde se vând „frutti di mare”, pe Piața municipală ori pe malul portului mic, înghesuiala e tot atât de mare, deși are cu totul alt caracter: în strada Roma e lumea mai curățea, pe Piața Plebiscitului, cea mai frumoasă parte din Napoli, e cam ca la San Marco, iar în admirabila grădină de la Vila Națională cântă muzica: aici e lumea elegantă. Ceea ce are Veneția, o singură piață, în care se adună toată lumea, nici Napoli, nici Roma nu are. [...]

N-ai făcut un pas în afară și-ți este cineva pus în drum, un copil, o femeie tânără, o băbătie, un om, în sfârșit cineva care-ți cere ceva, îți propune, îți recomandă, te îndeamnă, în cel mai bun caz un birjar care te urmărește un pătrar de ceas, spunându-ți mereu unde are să te ducă pentru 70 de *centesimi*. [...]

După miezul nopții, poți ieși fără a te mai teme că vei fi oprit la tot pasul, iar înspre unu, zgomotul și mișcarea mai scad, dar de încetat, nu încetează niciodată. Acum, lăsându-ți banii, ceasornicul și alte asemenea lucruri de prisos acasă și ținându-ți batista la loc sigur, poți să umbli cu oarecare îndrăzneală prin locurile mai largi.

Ioan Slavici, *O scrisoare din Italia*

**Moșii din București* – bălci organizat anual, în trecut, în București

**precupeț* – vânzător stradal

**trattorie* (în limba italiană, în original) – restaurante tradiționale italiene

**alberghi* (în limba italiană, în original) – hoteluri

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *zi și noapte* și al cuvântului *îndrăzneală*. **6 puncte**
2. Menționează locul considerat de Ioan Slavici cel mai frumos din Napoli, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează o particularitate a orașului Veneția, care îl diferențiază de Roma și de Napoli, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică un motiv pentru care negustorii utilizează felinare. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, atitudinea napolitanilor față de turiști, așa cum reiese din penultimul paragraf. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă explorarea unui oraș contribuie sau nu la îmbogățirea orizontului de cunoaștere, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul *O scrisoare din Italia* de Ioan Slavici, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea numărului minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

Mă tem de privirea din urmă,
de vorbele de bun rămas,
de semnul vremelnice din poartă,
de zvonul pierdutului pas.

Mă tem de pustiu, de tăcere,
de numele fără răspuns
din mijlocul nopților rele.
Mă tem de regretul ascuns.

De somnul și amăgirea
re-ntoarcerii pale din vis
mă tem, – de-ntreaga poveste
vorbind de-un pierdut paradis.

Ion Vinea, *Vals vechi*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text narativ studiat*, aparținând lui Mihail Sadoveanu sau lui Marin Preda.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;

– comentarea a două episoade/secvențe semnificative pentru tema textului narativ studiat;

– analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj, relevante pentru textul narativ studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. a)

Limba și literatura română

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 5

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

A. (30 de puncte)

Notă: Punctajul pentru formularea răspunsurilor în enunțuri și pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație se acordă în cazul în care răspunsul dezvoltă subiectul propus, chiar dacă acesta nu este corect sau complet.

1. indicarea sensului din text al secvenței date (de exemplu: mereu etc.) și al cuvântului dat (de exemplu: curaj etc.) – 2 puncte + 2 puncte; formularea răspunsului în enunț/enunțuri – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**

Notă: Scrierea fără ghilimele a cuvântului care indică sensul așteptat ca răspuns nu se consideră greșală.

2. menționarea locului considerat de Ioan Slavici cel mai frumos din Napoli (Piața Plebiscitului) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**

3. precizarea unei particularități a orașului Veneția, care îl diferențiază de Roma și de Napoli (de exemplu: existența unei singure piețe) – 2 puncte; justificarea răspunsului cu o secvență semnificativă din text (de exemplu: Ceea ce are Veneția, o singură piață, în care se adună toată lumea, nici Napoli, nici Roma nu are.) – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**

4. explicarea unui motiv pentru care negustorii utilizează felinare: precizarea motivului (de exemplu: lăsarea întinericului etc.) – 2 puncte; explicare nuanțată – 2 puncte/încercare de explicare – 1 punct; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**

5. prezentarea atitudinii napolitanilor față de turiști: precizarea atitudinii (de exemplu: insistență etc.) – 2 puncte; prezentare adecvată și nuanțată – 2 puncte/încercare de prezentare – 1 punct **4 puncte**

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **2 puncte**

B. (20 de puncte)

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție (de exemplu: Consider că explorarea unui oraș contribuie la îmbogățirea orizontului de cunoaștere. etc.) **1 punct**

– câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p.; încercare de enunțare – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte**

– câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p.; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte**

– valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – 3 p./simpla citare a unor secvențe din text – 1 p.; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p. **3 puncte + 1 punct = 4 puncte**

– formularea unei concluzii pertinente **1 punct**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 p.; utilizare parțial adecvată – 1 p. **2 puncte**

– respectarea normelor limbii literare (0-1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **1 punct**

– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0-1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **1 punct**

– așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte **1 punct**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Conținut – 6 puncte

- comentarea textului dat, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice
 - numirea ideii poetice – 2 puncte
 - comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea relației dintre ideea poetică identificată și mijloacele artistice – 4 puncte/comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a relației dintre ideea poetică identificată și mijloacele artistice – 2 puncte/simpla precizare a unor mijloace artistice – 1 punct

Redactare – 4 puncte

- utilizarea limbii literare **1 punct**
- logica înlănțuirii ideilor **1 punct**
- ortografia (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**
- punctuația (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Conținut – 18 puncte

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică **6 puncte**
 - precizarea perioadei, a curentului cultural/literar sau a orientării tematice – 2 puncte
 - numirea a două trăsături ale perioadei, ale curentului cultural/literar sau ale orientării tematice precizate – 2 x 1 punct = 2 puncte
 - evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului narativ – 2 x 1 punct = 2 puncte
- comentarea a două episoade/secvențe semnificative pentru tema textului narativ studiat **6 puncte**
 - precizarea temei – 2 puncte;
 - câte 2 puncte pentru comentarea oricăror două episoade/secvențe semnificative pentru tema textului narativ studiat (comentarea adecvată – 2 puncte/simpla numire a unor episoade/secvențe sau tendința de rezumare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- câte 3 puncte pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj, relevante pentru textul narativ studiat **2 x 3 puncte = 6 puncte**
 - analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru textul narativ studiat – 3 puncte/analiza fiecărui element ales, fără justificarea relevanței – 2 puncte/abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

Redactare – 12 puncte

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**
- logica înlănțuirii ideilor **1 punct**
- abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**
 - relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 puncte/relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 puncte/schematism – 1 punct
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 puncte; vocabular restrâns, monoton – 1 punct) **2 puncte**
- ortografia (0-1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **2 puncte**
- punctuația (0-1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **2 puncte**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.